

Janusz Korczak Stichting Nederland

Hallincqiaan 23
3311 SC Dordrecht
Telefoon +31 (0)78-6144371
bank NL86INGB0005311550
email: info@korczak.nl
Homepage: www.korczak.nl
KvK Amsterdam 41202513
ANBI (RSIN) 81676 8067

Jaarverslag 2022

Janusz Korczak Stichting

1. Inleiding

De beperkende maatregelen tijdens de wereldwijde Covid-pandemie werden gelukkig in dit jaar stap voor stap afgeschaft, waardoor onze stichting veel activiteiten weer kon uitvoeren. Door actieve benadering van pedagogische opleidingen en hogescholen kregen wij meerdere verzoeken voor gastcolleges en workshops, of anderszins mee te werken aan studieprogramma's. Ook het Nash Dom kamp kon dit jaar weer doorgaan. Met een enthousiaste groep vrijwilligers en financieel ondersteund door diverse sponsors konden we voor ruim 50 kinderen een prachtige vakantie organiseren in de bossen, geheel in de geest van Janusz Korczak.

Na de zomervakantie kwam ons nieuwe jaarboek "Wie moet er passen?" (uitg. SWP; ISBN 9789085602095) op de markt. We organiseerden een speciale mini-conferentie in samenwerking met het Onderwijsmuseum in Dordrecht rond het thema Passend Onderwijs. De conferentie was volledig uitverkocht en er werd in diverse onderwijsbladen ruimschoots aandacht besteed aan het boek. Ook werd in Rotterdam (Hogeschool Inholland) een speciale avond rond Passend Onderwijs gehouden, waarbij ons jaarboek centraal stond.

Als lid van de Internationale Korczak Association waren we vertegenwoordigd op de jaarlijkse conferentie in Warschau en hebben we deelgenomen aan de Korczakdagen in Düsseldorf.

Kortom, in dit jaar heeft de stichting met hulp van diverse vrijwilligers vele activiteiten kunnen organiseren.

2. Bestuur en organisatie

In 1982 werd de Janusz Korczak Stichting opgericht. Doel: het verspreiden en levend houden van het gedachtegoed van Janusz Korczak en het opkomen voor de rechten van het kind.

Sinds die tijd zijn we er steeds meer in geslaagd om de pedagogiek van Korczak een plaats te geven binnen vele pedagogische opleidingen: op pabo's, lerarenopleidingen, opleidingen voor pedagogisch medewerker in kinderopvang, jeugdzorg e.d. Door de uitgave van diverse boeken van en over Janusz Korczak in het Nederlands, de organisatie van conferenties en het geven van gastcolleges, workshops en trainingen is de naam van Korczak niet meer weg te denken uit de Nederlandse pedagogische wereld.

In 2022 werd het bestuur van de stichting gevormd door: Arie de Bruin (voorzitter), Paul Boersma (penningmeester), Nina von der Assen, Barbara de Kort, Frans van Kruining, Els van der Luit, Hans Notten, Theo Cappon is erelid en adviseur van het bestuur.

Het bestuur vergaderde in 2022 vijfmaal: driemaal konden we fysiek bij elkaar komen; bij de overige bijeenkomsten vergaderden we via TEAMS. Bovendien hield we een bestuursdag in Rotterdam.

Daarnaast werd regelmatig in kleiner verband overlegd tussen bestuursleden en leden van werkgroepen i.v.m. de voorbereiding en uitvoering van verschillende activiteiten.

Diverse werkgroepen zijn actief geweest in 2021: werkgroep Nash Dom, werkgroep Regionale Activiteiten Zuid-Limburg, werkgroep Kring Amsterdam, werkgroep kring Rijnmond, werkgroep Jaarboek, werkgroep Conferentie. Ook is de jury voor de Korczak Oorkonde (v.h. Korczakprijs) actief geweest. Deze oorkonde werd toegekend aan de Stichting Antar in Amsterdam; door omstandigheden kon de uitreiking niet eerder plaatsvinden dan in januari 2023.

De Stichting heeft digitaal deelgenomen aan de vergaderingen van: Alliance for Childhood Europe (werkgroep Kinderrechten Europees Parlement): Helma Brouwers vertegenwoordigde ons hier.

Het postadres van de stichting is: Hallincqlaan 23, 3311 SC Dordrecht. (tel. 078 - 6144371)
Mailadres: info@korczak.nl; website: www.korczak.nl

De vaste vergaderplek is: Amsteldijk 157, 1079 LH Amsterdam

De Janusz Korczak Stichting heeft de ANBI status nr.: 816768067

ANBI-gegevens zijn verder te vinden op onze website: <http://korczak.nl/stichting/ANBI>

Comité van Aanbeveling van de Janusz Korczak Stichting

1. Jacques Vriens, oud-basisschooldirecteur en kinderboekenschrijver

"Het is belangrijk dat kinderen de kans krijgen hun talenten te ontdekken om die te kunnen inzetten voor zichzelf maar ook voor anderen. Dat geeft zelfvertrouwen en vanuit dat gevoel kunnen kinderen aan de slag gaan met de dingen waar ze moeite mee hebben. Daarom spreken de ideeën van Janusz Korczak mij bijzonder aan."

2. Prinses Laurentien van Oranje-Nassau, oprichter en dialoogleider Missing Chapter Foundation (zie: <http://www.missingchapter.org>) en kinderboekenschrijfster.

"Korczak was zijn tijd ver vooruit. Hij is een grote inspirator"

3. drs. Riemke Leusink, v.h. rector Chr. Lyceum Zeist

"Net als koning Matthijsje de Eerste zijn de 'prinsjes en prinsesjes' van de 21ste eeuw vaak eenzaam. Opgroeïend in een tijd van overvloed, ogenschijnlijk grenzeloze keuzevrijheid en sociale media zijn jongeren op zoek naar wie zij zijn. Juist in onze complexe samenleving is Korczak actueler en urgenter dan ooit."

4. prof. dr. Hugo Heymans, (em.) directie Emma kinderziekenhuis AMC

"Janusz Korczak is voor mij een lichtend voorbeeld van een kinderarts die zich al vroeg in de vorige eeuw heeft ingezet om kinderen de kans te geven hun talenten, hun mogelijkheden, ondanks slechte sociale, economische en/of medische omstandigheden optimaal te ontwikkelen."

5. prof. dr. Micha de Winter, em. hoogleraar pedagogiek RU Utrecht

"Kinderen ontwikkelen zich niet zozeer door talloze deugden bij hen naar binnen te gieten, ze doen dat wel in een pedagogisch deugdelijke omgeving die egocentrisme weet om te zetten in sociaal gedrag. Korczak kan daarbij een belangrijke inspirator zijn."

6. prof. dr. Luc Stevens, em. hoogleraar pedagogiek, oprichter NIVOZ

"Korczak, een groot postmodern pedagoog. Actueel dus."

7. Herman van Veen (artiest, voorvechter voor de rechten van het kind), mede namens Lot's Foundation.

"Gaat het de kinderen goed, dan gaat het de wereld goed."

8. Joke van Leeuwen: auteur (kinder)boeken.

"Kinderen zijn niet mensen van morgen, maar mensen van vandaag."

3. Overzicht van de activiteiten in 2022

Wij hebben dankzij de medewerking van vrijwilligers ook dit jaar weer diverse activiteiten kunnen uitvoeren en daarmee het gedachtegoed van Janusz Korczak en de Rechten van het Kind onder de aandacht kunnen brengen. Een overzicht van de belangrijkste activiteiten:

Website

Onze website wordt regelmatig bijgehouden met actualiteiten en nieuwe informatie. Momenteel hebben we een gemiddeld bezoekersaantal van ruim 60 per dag; dat betekent dat de website in een jaar tijd ruim 20.000 maal wordt bezocht.

Kijk op www.korczak.nl

Korczak-conferentie

In samenwerking met het Nationaal Onderwijsmuseum (<https://www.onderwijsmuseum.nl/>) te Dordrecht organiseerden we op 21 september een mini-conferentie met als thema "Wie moet er passen?". Ons jaarboek met dezelfde titel werd op die middag gepresenteerd. Medewerking verleende o.m. Jacques Dane (conservator van het onderwijsmuseum), Debby Huijbregtse (orthopedagoog CBS De Kroevendonk in Roosendaal), Edith de Bruin (onderwijsspecialist SWV Drechtsteden), Rob van der Poel (uitgeverij SWP) en Arie de Bruin (voorzitter JKS). De zaal was volledig uitverkocht.

Gastcolleges en workshops

Dit jaar hebben we weer gastcolleges en workshops kunnen verzorgen op Hogeschool Inholland (afd. Dordrecht, Rotterdam), de Fontys Hogeschool (afd. Tilburg, Sittard, 's Hertogenbosch), Stenden Hogeschool (afd. Emmen, Meppel, Leeuwarden), hogeschool Utrecht (afd. Utrecht en Amersfoort, hogeschool Zeeland (Vlissingen). Ook werden lezingen en workshops verzorgd bij SWV Helmond, Stichting De Vrolijkheid (Amsterdam), Windesheim (Zwolle), Nationale Raad voor Zwemonderwijs (Nieuwegein), SO De Piloot conferentie Spec. Onderwijs Rotterdam, Alliance for Childhood (Brussel). Enkele gastcolleges werden digitaal verzorgd.

Medewerking werd verleend aan de conferentie van de VBSP, Vereniging ter Bevordering van de Studie der Pedagogiek (<https://vbsp.nl/>)

Studenten van MBO, pabo en universitaire opleidingen werden op weg geholpen door het verstrekken van gerichte informatie over de pedagogiek van Janusz Korczak n.a.v. hun vragen.

Jaarboek 2022

Ons Jaarboek "Wie moet er passen?" werd in september 2022 uitgegeven bij Uitgeverij SWP. Auteurs: Edith de Bruin, Arie de Bruin. Alle lid/donateurs hebben het boek ontvangen. Verder is het boek in de reguliere boekhandel te koop en via onze stichting. Het boek mag zich verheugen in veel belangstelling vanuit het onderwijsveld. In diverse vakbladen (AOB-blad, Zorg Primair, OnderwijsTijd, Van 12tot18) en op websites (o.m. NIVOZ) verschenen lovende recensies.

Kinderrechtencollectief

Onze stichting is sinds 2021 partner van het Kinderrechtencollectief, de overkoepelende organisatie in Nederland van allerlei organisaties die zich inzetten voor de Rechten van het Kind. Dit heeft er toe geleid dat wij hierdoor ons netwerk aanzienlijk hebben kunnen uitbreiden en dat wij konden deelnemen aan de activiteiten van het Kinderrechtencollectief.

Korczak Oorkonde

De jury van de Janusz Korczak Oorkonde (v.h. Korczakprijs) kon dit jaar weer actief op bezoek gaan bij de aangemelde organisaties. De jury bestaat uit: Aafke Vermeijden (pastoraal medewerker), Jeffrey Selier (orthopedagoog), Peter te Riele (onderwijsadviseur), Duncan Di Cico (docent).

De Oorkonde werd toegekend aan de stichting Antar te Amsterdam, een leef- speel- en werkplek voor kinderen in de Indische Buurt Amsterdam (zie: <https://stichtingantar.nl/>).

Door omstandigheden kon de Oorkonde niet eerder uitgereikt worden dan in januari 2023.

Nash Dom

We organiseerden het Nash Dom kamp. Ruim vijftig kinderen en twintig begeleiders hadden samen een onvergetelijke vakantieweek, pedagogisch geheel in de geest van Janusz Korczak: aandacht voor kinderrechten, grote inbreng van de kinderen door participatie op vele terreinen. Vele vrijwilligers en sponsors hebben het kamp mogelijk gemaakt, ook voor kinderen wiens ouders dit financieel niet kunnen dragen.

Project Joods Kindermonument

In Rotterdam werd medewerking verleend aan de uitvoering van het onderwijsproject "Je hoort op onze school" over de Jodenvervolging in Rotterdam. Dit project is met medewerking van de Stichting Joods Kindermonument dit jaar ook tijdens de Zomerschool in Rotterdam uitgevoerd, waarbij werd samengewerkt met het Verhalenhuis Belvédère in Rotterdam. Vanuit de Korczakstichting is Arie de Bruin betrokken als voorzitter van de Onderwijswerkgroep Stichting Loods24/Joods Kindermonument Rotterdam.

Korczak-kringen

De Korczakkring in Rotterdam is na de corona-periode weer twee keer fysiek bij elkaar geweest. In Amsterdam zal het in 2023 weer opgestart worden.

Zin in Leven

Hans Notten neemt namens onze stichting in Limburg deel aan het project Zin in Leven, een speciaal preventieproject over depressie bij jongeren.

Alliance for Childhood

De stichting was actief in de Alliance for Childhood Europe ("Working Group on the Quality of Childhood at the European Parliament" QOC). Namens de Stichting neemt Helma Brouwers deel aan de bijeenkomsten (deels via ZOOM) van Alliance for Childhood. Diverse Europese organisaties die zich inzetten voor de rechten van het kind zijn hier vertegenwoordigd en regelmatig worden standpunten ingebracht in het Europese Parlement. Helma Brouwers is namens de Alliance tevens lid van de werkgroep van de Europese Commissie voor ECEC (Early Childhood Education and Care). Onze stichting vertegenwoordigt hiermee tevens de International Korczak Association (IKA). Er werd tijdens de speciale jubileumconferentie van AfC een (digitale) workshop verzorgd door ons met als titel "Teaching democracy is doing democracy".

Meer info te vinden op: <http://www.allianceforchildhood.eu>.

Internationale activiteiten en IKA

De IKA-vergadering werd dit jaar in Warschau (Polen) gehouden met vertegenwoordigers van alle Korczak-organisaties wereldwijd. Edward Skubisz vertegenwoordigde onze stichting. Wij deelden de gezamenlijke zorgen rond de oorlog in Oekraïne en de ontwikkeling van de democratie in diverse landen. Wij namen kennis van de activiteiten die ondanks alle beperkingen toch georganiseerd waren in de verschillende landen.

We werkten dit jaar opnieuw mee in een online brainstormgroep van Skoly Dialogu in Polen. Met andere partners (Korczak stichting Polen, IKA, International Janusz Korczak Akademie Germany, Anne Frank Stichting en De Vreedzame School) wordt nagedacht over de mogelijkheden om het programma van de Vreedzame School ook in enkele andere Europese landen te implementeren en zo een bijdrage te leveren aan 'civil democracy education' in Europa.

Enkele bestuursleden hebben deelgenomen aan de Korczakdagen in Düsseldorf van onze zusterorganisatie in Duitsland.

Op initiatief van onze Canadese zusterorganisatie (zie: <https://www.januszkorczak.ca>) wordt in samenwerking met de Universiteiten van Warschau en British Columbia een digitaal archief opgezet over Janusz Korczak, en alles wat wereldwijd over hem en zijn werk wordt gepubliceerd. Wij werken hier ook aan mee.

Hulp voor weeshuis in Oekraïne

In samenwerking met boekhandel Jimmink in Amsterdam startten we in 2022 een sponsoractie voor een weeshuis in Kiev dat geleid wordt door dhr. Bogdan van onze Korczak zusterorganisatie in Oekraïne. Er werd tot nu toe ruim € 6000,— overgemaakt naar het weeshuis, waar ruim tweehonderd weeskinderen worden opgevangen. Ook in 2023 wordt deze actie vervolgd, onder meer met een benefietconcert.

Publicaties

- * Ons Jaarboek 2022: "Wie moet er passen?" (Arie de Bruin, Edith de Bruin); uitgever SWP swpbook.boeken/wie-moet-er-passen;
- * een hoofdstuk in het boek "Grondleggers van de pedagogie(k)", uitg. SWP Amsterdam 2022: Theo Cappon, 'Janusz Korczak, zijn leven, werk en gedachtegoed';
- * een artikel geschreven voor "A School of Life for the 21st Century", een uitgave in samenwerking met IKA (International Korczak Association). Dit is opgenomen op de website van School of Life;
- * we hebben meegewerkt aan "Onderwijstijd" Praktijkblad voor innovatie in School;
- * we hebben meegewerkt aan "Van Twaalf tot Achttien", vakblad voor voortgezet onderwijs;
- * er is een recensie over ons jaarboek verschenen bij NIVOZ ([boekbespreking-wie-moet-er-passen](#)); ook verschenen recensies in enkele onderwijsbladen (ZorgPrimair, AOB-blad, Van Twaalf tot Achttien);
- * de verkoop van literatuur van en over Janusz Korczak vond plaats via boekentafels bij studiedagen en conferenties, alsmede via rechtstreekse bestellingen;
- * het Korczak Bulletin werd dit jaar vijfmaal uitgegeven en is via de mail aan de leden/donateurs toegezonden. Het werd ook aan onze relaties verzonden en bereikte daarmee een oplage van ruim 1200;
- * de introductiefilm is op diverse plaatsen vertoond. De film is te zien op <https://www.youtube.com/watch?v=3dMkTxfpCHY>, en is op Youtube al ruim 6200 keer bekeken;
- * er is een herdruk verschenen van het gedichtenboekje "Vergeet het kind niet" (auteur Arie de Bruin, Uitg. Levendig).

4. Financieel jaarverslag 2022

Ook dit jaar is de stichting weer financieel gezond. Alle geplande activiteiten hebben we kunnen uitvoeren, uiteindelijk met een gering positief resultaat van € 366,—.

Het Nash Dom fonds wordt administratief apart gehouden; hier was een negatief resultaat van € 145,—

In de bijlage vindt u het financieel jaarverslag 2022.

5. Plannen voor 2023

Onze huidige werkzaamheden zullen met hernieuwde inzet en inspiratie worden voortgezet in het nieuwe jaar. De volgende activiteiten staan in de planning:

- o vanzelfsprekend hopen we weer vele lezingen, gastcolleges en workshops te kunnen verzorgen; naast algemene inleidingen over het gedachtegoed van Janusz Korczak zullen we ook gericht workshops aanbieden rond Korczak en Passend Onderwijs (n.a.v. het boek *Wie moet er passen?*);
- o in augustus zal voor de veertiende keer een Nash Dom kamp worden georganiseerd;

- we zullen blijvend actie ondernemen om de relaties met pedagogische opleidingen verder te verstevigen, o.m. door het aanbieden van gastcolleges en lezingen, ondersteuning van studenten;
- er zullen verdere mogelijkheden worden uitgewerkt om onze activiteiten ook via de sociale media onder de aandacht te brengen van leraren, ouders en andere opvoeders;
- de Korczakkringen in Rijnmond en Amsterdam zullen hun activiteiten voortzetten; we hopen naast de bestaande Korczakkringen in meer plaatsen in het land dergelijke kringen te kunnen starten met hulp van actieve leden buiten de Randstad;
- we zullen in november 2023 weer een conferentie organiseren in het Kinderrechtenhuis in Leiden voor onze leden/donateurs en andere belangstellenden. Thema: Democratie moet je doen! We werken ook mee aan vergelijkbare conferenties in Duitsland en Polen rond dit thema;
- we zullen opnieuw een jaarboek uitgeven rond de Korczak-pedagogiek;
- we hopen een speciale Korczak-speldag te organiseren in Maastricht;
- de stichting zal door Helma Brouwers vertegenwoordigd worden bij The Alliance for Childhood European Network Group in Brussel;
- de stichting is aangesloten bij IKA (International Korczak Association); Arie de Bruin zal de contacten onderhouden;
- wij zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van een uitwisselingsproject Szkoly Dialogue tussen scholen in Polen, Duitsland en Nederland. Het in Nederland ontwikkeld programma van De Vreedzame School is een belangrijk onderdeel van het project;
- de Janusz Korczak Scriptieprijs zal dit jaar gericht zijn op master-opleidingen Pedagogiek; wij hopen de prijs in november 2023 uit te kunnen reiken;
- namens de stichting zal Arie de Bruin actief betrokken blijven bij de onderwijswerkgroep van de stichting Loods24/Joods Kindermonument in Rotterdam;
- de nieuwe mobiele tentoonstelling over het leven en werk van Korczak en de actuele betekenis voor onderwijs en opvoeding, wordt (gratis) verhuurd aan scholen, bibliotheken etc.;
- Het Korczak Bulletin zal vijf keer in dit jaar verschijnen.

Aldus vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 18 april 2023

Arie de Bruin
(voorzitter Janusz Korczak Stichting)

Ten slotte

2023

Als dit nou eens zo'n jaar zou zijn
van rust en vrede
als dat nou toch eens waar zou zijn
dat kinderen in Oekraïne
gewoon op straat tevreden kunnen spelen
niet hoeven schuilen in de metro
of ergens in een kelder
dat je in Syrië Soedan Iran
gewoon kan zeggen wat je denkt
dat iedereen elkaar wat liefde schenkt

dat kunnen we toch overal wel delen
het zou toch heel wat tranen schelen
als alle wapens zijn verdwenen
en nergens meer een front
nooit meer soldaten zonder benen
of kinderen dodelijk gewond

als iedereen nou klein rechtvaardig
een beetje menswaardig
als dit nou eens zo'n jaar zou zijn
het lijkt toch kinderlijk eenvoudig
wie kan daar nou op tegen zijn?

1 januari 2023

